

Ivana Mokrošová, Lucie Baštová

---

# Němčina pro lékaře

Manuál pro praxi

---



# Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

*Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.*





Copyright © Grada Publishing, a.s.

PhDr. Ivana Mokrošová  
MUDr. Lucie Baštová

## **NĚMČINA PRO LÉKAŘE** **Manuál pro praxi**

© Grada Publishing, a.s., 2009

Vydala Grada Publishing, a.s.  
U Průhonu 22, Praha 7  
jako svou 3633. publikaci

Redakčně zpracovali a připomínkovali Doc. MUDr. Jan Klíma, Mgr. Ludvík Havel,  
Mgr. Kateřina Pospíšilová, Mgr. Olga Kopalová, MUDr. Dalibor Balkán  
Zpracování obrazové části Miloslava Krédlová  
Návrh a realizace obálky Jana Řeháková  
Sazba a zlom Josef Lutka  
Počet stran 560  
1. vydání, Praha 2009

Vytiskla Tiskárna PBTisk s r. o.,  
Dělostřelecká 344, 261 01 Příbram

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.*

*Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění ale nevyplývají pro autory ani pro nakladatelství žádné právní důsledky.*

*Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její část nesmějí být žádným způsobem reprodukovány, ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu nakladatelství.*

**ISBN 978-80-247-2127-9** (tištěná verze)  
**ISBN 978-80-247-7026-0** (elektronická verze ve formátu PDF)  
© Grada Publishing, a.s. 2011



# Inhalt

---

Einleitung .....	8
1. Der menschliche Körper .....	10
2. Das Bewegungssystem .....	18
3. Der Herzkreislauf und das Herz .....	32
4. Das Blut .....	42
5. Das Verdauungssystem .....	46
6. Das Urogenitalsystem .....	56
7. Das Nervensystem .....	70
8. Das Atmungssystem .....	84
9. Die Sinnesorgane .....	92
10. Die Infektionskrankheiten .....	114
11. Die Kinderheilkunde .....	124
12. Die Geburtshilfe .....	134
13. Die Chirurgie .....	148
14. Erste Hilfe .....	162
15. Beim Arzt .....	176
16. Die Anamnese .....	192
17. Allgemeine Untersuchungsprinzipien .....	204
18. Die Therapie .....	238
19. Briefe, Dokumente, Lebenslauf .....	260
20. Die Gesundheitseinrichtungen .....	302
21. Die Kommunikation mit Patienten .....	332
22. Die Grammatik .....	410
23. Die Adjektive in der Medizin .....	476
24. Die Verben (Zeitwörter) in der Medizin .....	494
25. Die Abkürzungen .....	526
Quellenverzeichnis .....	552

# Obsah

---

Úvod .....	8
1. Lidské tělo .....	11
2. Pohybový systém .....	19
3. Krevní oběh a srdce .....	33
4. Krev .....	43
5. Trávicí systém .....	47
6. Urogenitální systém .....	57
7. Nervový systém .....	71
8. Dýchací systém .....	85
9. Smyslové orgány .....	93
10. Infekční nemoci .....	115
11. Dětské lékařství .....	125
12. Porodnictví .....	135
13. Chirurgie .....	149
14. První pomoc .....	163
15. U lékaře .....	177
16. Anamnéza .....	193
17. Všeobecné vyšetřovací principy .....	205
18. Terapie .....	239
19. Dopisy, dokumenty, životopis .....	261
20. Zdravotnická zařízení .....	303
21. Komunikace s pacienty .....	333
22. Gramatika .....	411
23. Přídavná jména v medicíně .....	477
24. Slovesa v medicíně .....	495
25. Zkratky .....	527
Použitá literatura .....	553

# Einleitung

---

Publikace se liší od klasických učebnic odborného jazyka a je určena především lékařům, kteří ošetřují německé klienty v německy mluvících oblastech nebo v České republice. Je vhodná i pro studenty a doktorandy lékařských fakult, kteří si plánují studijní pobyt v německy mluvících zemích. Je koncipována tak, aby se lékař domluvil s německy mluvícím pacientem a dokázal mu německy vysvětlit nezbytná vyšetření, plánovanou léčbu a průběh nemoci.

Publikace obsahuje:

- přehled jednotlivých systémů a onemocnění (vedle mezinárodního pojmenování je uveden i německý ekvivalent, popř. hovorový výraz);
- komunikaci s pacientem (rozsáhlý soubor anamnestických otázek, dotazy a žádosti pacientů);
- ukázky lékařské dokumentace, zdravotnických formulářů, poučení a informovaný souhlas pacienta a příklady písemného projevu (lékařská zpráva, chorobopis, životopis aj.);
- přehled symptomů, vyšetřovacích a terapeutických postupů s německými ekvivalenty, popř. vysvětlením;
- přehled adjektiv a sloves používaných v medicíně;
- přehled gramatiky (+ silná slovesa, příbuzenské vztahy, vlastnosti, symboly aj.);
- seznam zkratek;
- obrazovou část.

**Z technických důvodů nebylo vždy možné dodržet důsledně zrcadlový překlad.**

Při studiu odborného jazyka doporučujeme využívat výkladové i překladové slovníky (viz seznam literatury, nejnovější vydání). Pro anatomickou terminologii je velice vděčné použít Fenaisův obrazový slovník (české vydání Grada, německé vydání Thieme, viz seznam literatury), protože uspořádání překladu odpovídá německému originálu, a lze s nimi v tomto smyslu pracovat jako s překladovým slovníkem.

Odborný lékařský jazyk je diferencovaný a bohatý, jazyk pacientů nepředvídatelný. Přejeme hodně úspěchů při vlastní komunikaci a věříme, že vám tato publikace ukáže, jak postupovat v praxi.



# Úvod

---

Za jazykovou, technickou a vstřícnou spolupráci děkuji paní Mgr. Janě Vlčkové.

Za odbornou spolupráci dále děkuji:

MUDr. Ivanu Baštovi  
doc. MUDr. Martinu Bojarovi, CSc.  
MUDr. Zuzaně Mormanové  
MUDr. Danu Romportlovi

PhDr. Ivana Mokrošová

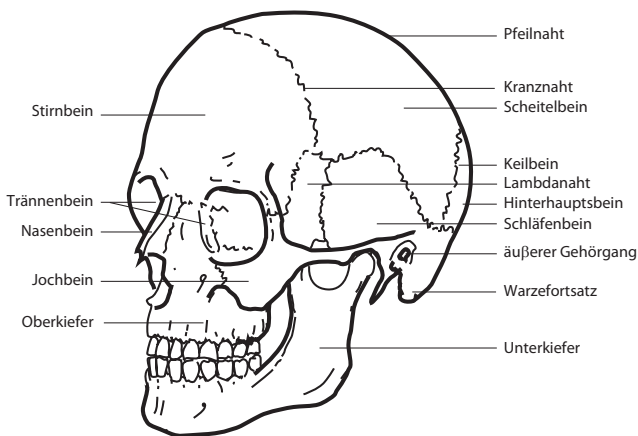
# 1 Der menschliche Körper

Der menschliche **Körper** besteht aus dem **Kopf**, dem **Hals**, dem **Rumpf (Oberkörper)** und den oberen und unteren Extremitäten (Gliedmaßen).

Der knöcherne Anteil des Kopfes ist der **Schädel**, der in Gehirn- und Gesichtsschädel eingeteilt wird. Der Gehirnschädel besteht aus Schädeldgewölbe und Schädelbasis, schützt das Gehirn und Sinnesorgane und wird aus den platten Knochen gebildet: 1 Stirnbein, 2 Scheitelbeine, 2 Schläfenbeine, 1 Hinterhauptbein. Der Gesichtsschädel setzt sich aus zahlreichen kleineren und größeren Knochen zusammen: Oberkiefer (Maxilla), Unterkiefer (Mandibula), Jochbein, Nasenbeine, Nasenmuscheln, Tränenbeine, Gaumenbein, Pflugscharbein, Siebbein und Keilbein.

Im **Gesicht** unterscheidet man die **Stirn**, die **Schläfen**, die **Augenbrauen**, die **Augen** mit **Wimpern** und **Lidern**, die **Nase**, den **Mund** mit **Ober- und Unterlippe**, das **Kinn**, die **Wangen** und die **Ohren**.

Die Rippen, die Brustwirbelsäule und das Brustbein bilden den **Brustkorb**. Im Brustkorb befinden sich u. a. auch die lebenswichtigen Organe – das Herz und die Lungen.



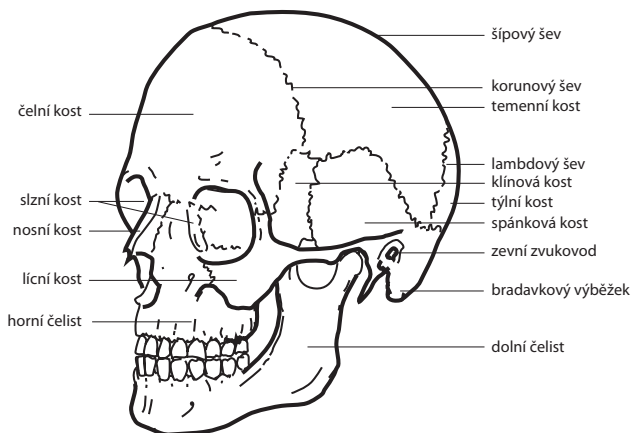
## Der Schädel

Lidské **tělo** se skládá z **hlavy, krku, trupu** a horních a dolních končetin.

Kostěnou součástí hlavy je **lebka**, kterou dělíme na mozkovou a obličejovou část. Mozková část lebky se skládá z lebeční klenby a lebeční spodiny, chrání mozek a smyslové orgány a tvoří ji ploché kosti: čelní kost, 2 temenní kosti, 2 spánkové kosti a 1 týlní kost. Obličejová část lebky se skládá z četných menších a větších kostí: horní čelist, dolní čelist, jařmová kost, nosní kůstky, nosní skořepy, slzní kosti, patrová kost, radličná kost, čichová kost a kost klínová.

Na **obličeji** rozlišujeme **čelo, spánky, obočí, oči s očními řasami a očními víčky, nos, ústa, horní a dolní ret, bradu, tváře a uši**.

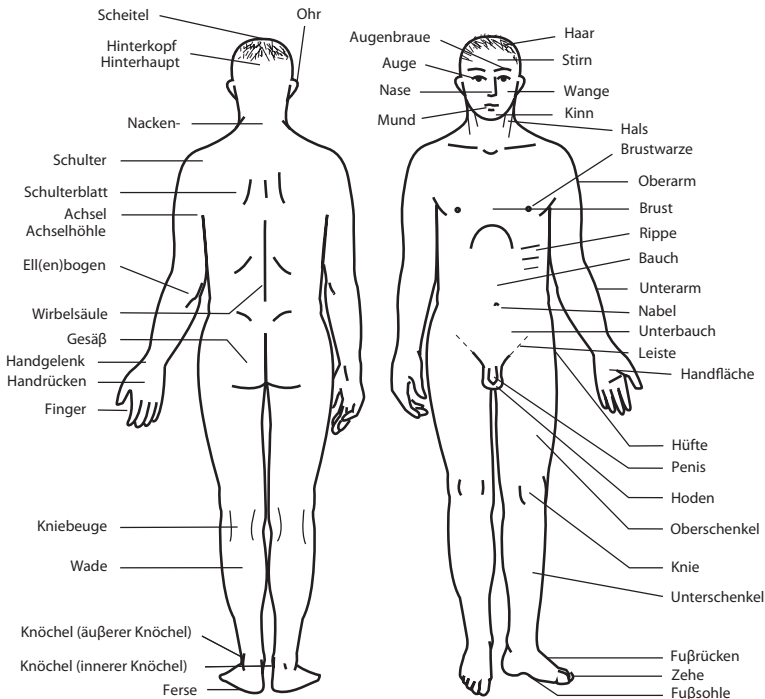
Žebra, hrudní páteř a hrudní kost tvoří **hrudník**. V hrudníku se nalézají m.j. také životně důležité orgány – srdce a plíce.



**Lebka**

Die **obere Extremität** (der **Arm**) besteht aus dem **Oberarm**, dem **Unterarm** und der **Hand**. Jede Hand hat fünf **Finger**, sie heißen: der **Daumen**, der **Zeigefinger**, der **Mittelfinger**, der **Ringfinger** und der **kleine Finger**.

An der **unteren Extremität** (dem **Bein**) unterscheidet man den **Oberschenkel**, den **Unterschenkel** und den **Fuß** mit der **Ferse** und den **Zehen**.

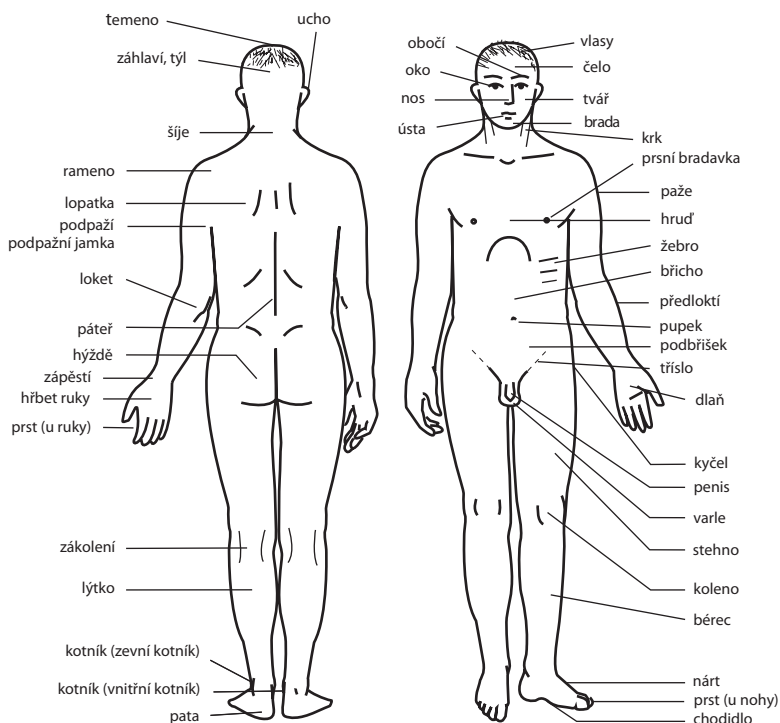


## Der menschliche Körper

Zur genauen Richtungs- und Lagebezeichnungen hat man **Körper Ebenen** eingeführt. Sie sind immer vom Patienten aus gesehen, d.h. ohne Rücksicht auf die tatsächliche Position des Körpers im Raum, ob also der Patient steht, sitzt oder liegt. Sie sollen die Verwirrung verhindern, die sich bei veränderter Körperlage aus Angaben wie „vorne, hinten, oben und unten“ zwangsläufig ergeben würde. Die **Medianebene** teilt den Körper in eine rechte und eine linke Hälfte. Davon abge-

**Horní končetina** sestává z **paže, předloktí a ruky**. Každá ruka má pět **prstů**: **palec, ukazovák, prostředník, prsteník a malík**.

Na **dolní končetině** rozlišujeme **stehno, bérce a nohu s patou a prsty**.

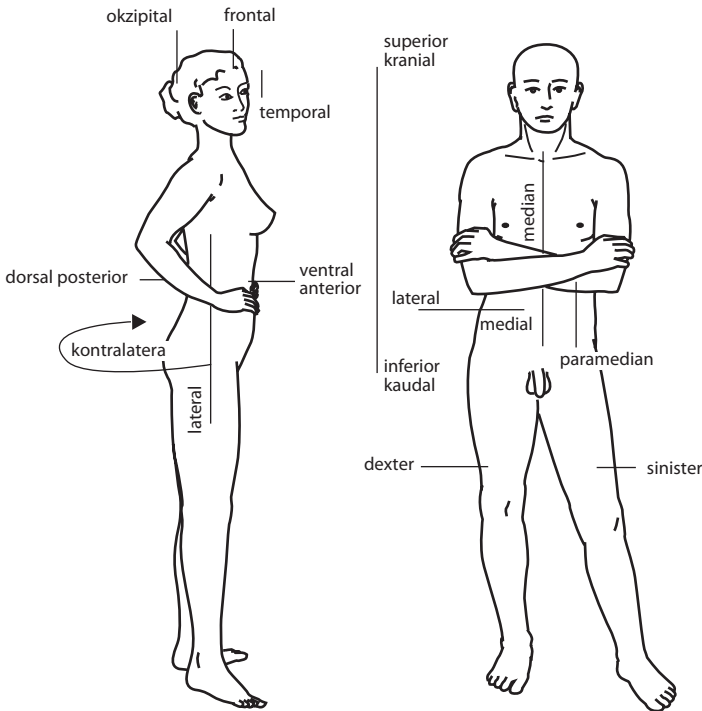


## Lidské tělo

Pro přesné označení směru nebo polohy se zavedly **roviny těla**. Vždy jsou nahlíženy z pohledu pacienta, tzn. bez ohledu na skutečnou polohu těla v prostoru, ať už pacient sedí, stojí nebo leží. Mají zabránit zmatku, který by nutně vznikl při změně polohy těla podle údajů jako „vpředu, vzadu, nahoře a dole“. **Mediánní rovina** rozděluje tělo na pravou a levou polovinu. Z toho je odvozeno: **mediánní** (uprostřed, ve středu, střední), **mediální** (v blízkosti mediánní roviny), **mediálně**

leitet: **median** (in der Mitte, mittlerer), **medial** (in der Nähe der Medianebene), **medianwärts** (in Richtung Medianebene verlaufend). Die **Sagittalebene** teilt den Körper parallel zur Medianebene in zwei ungleiche Hälften von vorne nach hinten. Davon abgeleitet: **sagittal** (von vorne nach hinten verlaufend). Die **Frontalebene** teilt den Körper in Längsrichtung in eine vordere und eine hintere Hälfte. Davon abgeleitet: **frontal** (stirnwärts, stirnseitig). Die **Transversalebene** teilt den Körper an einer beliebigen Stelle quer. Davon abgeleitet: **transversal** (quer verlaufend). Median- und Sagittalebene, Frontal- und Transversalebene stehen jeweils senkrecht aufeinander.

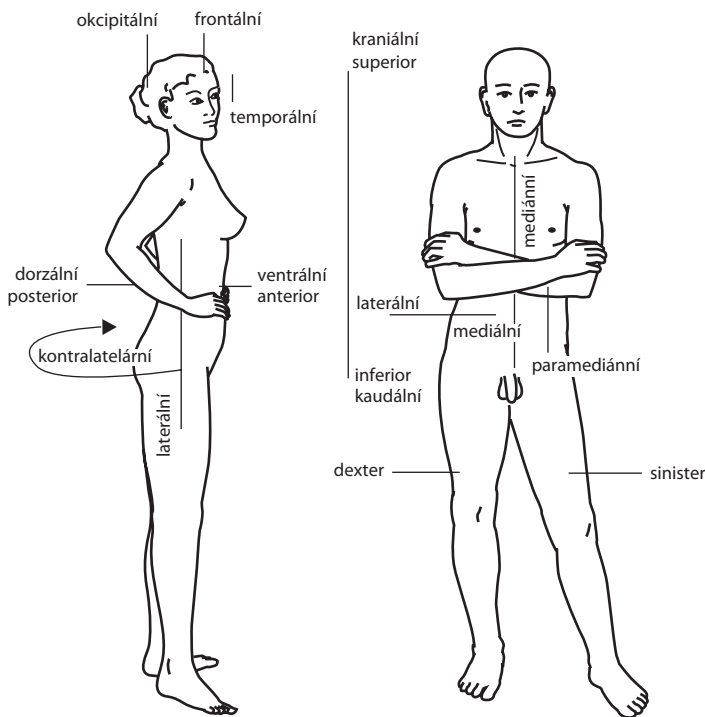
Die **Richtungen** sind: **kranial** (kopfwärts, in Richtung Schädel), **kaudal** (nach dem unteren Körperende oder nach dem unteren Ende eines Organs gelegen), **ventral** (bauchwärts, nach vorn gelegen), **dorsal** (zum Rücken, zur Rückseite hin), **volar/palmar** (zur Hohlhand gehörend), **plantar** (zur Fußsohle gehörend).



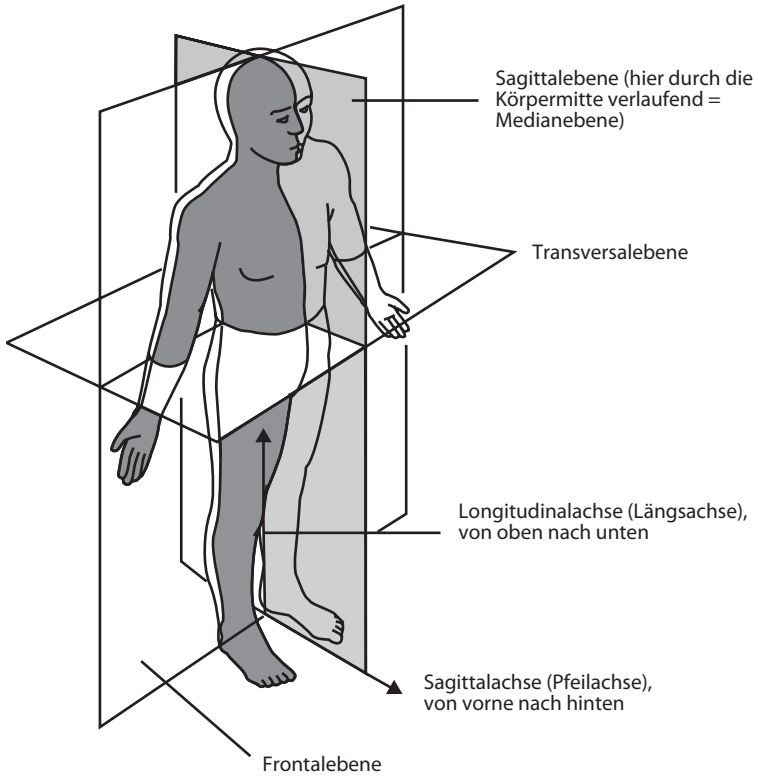
### Die Körperrichtungen

(probíhající směrem k mediální rovině). **Sagitální rovina** dělí tělo paralelně k mediální rovině směrem zepředu dozadu na dvě nestejně velké poloviny. Od toho je odvozeno: **sagitální** (probíhají zepředu dozadu). **Frontální rovina** dělí tělo v podélném směru na přední a zadní polovinu. Z toho je odvozeno **frontální** (směrem k čelu, čelní). **Transverzální rovina** dělí tělo na libovolném místě příčně. Od toho je odvozeno: **transverzální** (příčně probíhající). Mediální a sagitální rovina, frontální a transverzální rovina jsou na sebe kolmé.

**Směry** jsou: **kraniální** (směrem k hlavě, směrem k lebce), **kaudální** (položeny směrem k dolnímu konci těla nebo k dolnímu konci orgánu), **ventrální** (směrem k břichu, směrem dopředu), **dorzální** (směrem k zádům, k zadní straně), **volární/palmární** (patřící k dlani), **plantární** (patřící k chodidlu).



## Roviny těla



## Die Körperebenen